

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av hälsoskyddslagen, livsmedelslagen, kemikalielagen, lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning och lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet**

**PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL**

I denna proposition föreslås det att hälsoskyddslagen, livsmedelslagen, kemikalielagen, lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning och lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet ändras. Det föreslås att till lagarna fogas bestämmelser om att staten ska ersätta kommunerna för kostnader som orsakas av sådana uppgifter som centrala myndigheter föreslår att kommunerna ska utföra och som det i nämnda lagar inom miljö- och hälsoskyddet föreskrivs att de centrala myndigheterna ska sköta. Det föreslås också att bestämmelser om dröjsmålsränta på avgifter som kommunerna tar ut av verksamhetsidkare ska fogas till lagarna. Det föreslås att det till hälso-

skyddslagen fogas en bestämmelse om att försvarsmakten ska sköta de kommunala hälsoskyddsmyndigheternas uppgifter när det gäller försvarsmaktens militära övningar, objekt som måste hemlighållas med tanke på landets försvar och militär krishantering utomlands. Det föreslås också att det till hälsoskyddslagen fogas en bestämmelse om att kommunerna inom sitt område ska sköta sådana uppgifter i anslutning till lagens tillämpningsområde som avses i vissa artiklar i Världshälsoorganisationens hälsoreglemente.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

## INNEHÅLL

<b>PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL .....</b>	<b>1</b>
<b>INNEHÅLL .....</b>	<b>2</b>
<b>ALLMÄN MOTIVERING.....</b>	<b>4</b>
1. Inledning.....	4
Avgifter.....	4
Hälsoskyddet inom försvarsmakten.....	4
Genomförandet av Världshälso-organisationen WHO:s internationella hälso- reglemente .....	4
2. Nuläge .....	5
2.1. Lagstiftning och praxis.....	5
Statlig ersättning för kostnader för projekt som de centrala myndigheterna föreslår att kommunerna ska genomföra .....	5
Dröjsmålsränta .....	6
Miljöhälsovården inom försvarsmakten .....	6
Inspektioner för befrielse från hälsokontroll för fartyg .....	7
3. Målsättning och de viktigaste förslagen.....	8
3.1. Målsättning.....	8
3.2. De viktigaste förslagen.....	8
4. Propositionens konsekvenser .....	8
4.1. Ekonomiska konsekvenser .....	8
Projekt som de centrala myndigheterna föreslår för kommunerna .....	8
Dröjsmålsränta .....	9
Utfärdande av intyg om befrielse från hälsokontroll för fartyg.....	9
4.2. Konsekvenser för myndigheterna .....	10
5. Beredningen av propositionen .....	10
<b>DETALJMOTIVERING.....</b>	<b>13</b>
1. Lagförslag .....	13
1.1. Hälsoskyddslagen.....	13
1.2. Livsmedelslagen .....	15
1.3. Kemikalielagen.....	16
1.4. Lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning .....	16
1.5. Lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet .....	17
2. Ikraftträdande.....	17
3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	18
<b>LAGFÖRSLAGEN.....</b>	<b>19</b>
Lag om ändring av hälsoskyddslagen .....	19
Lag om ändring av 71 och 72 § i livsmedelslagen .....	21
Lag om ändring av 60 § i kemikalielagen.....	22
Lag om ändring av 25 a och 25 b § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning .....	23
Lag om ändring av 20 och 21 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet.....	24
<b>BILAGA.....</b>	<b>25</b>
<b>PARALLELLTEXTER.....</b>	<b>25</b>

<b>Lag om ändring av hälsoskyddslagen.....</b>	<b>25</b>
<b>Lag om ändring av 71 och 72 § i livsmedelslagen .....</b>	<b>28</b>
<b>Lag om ändring av 60 § i kemikalielagen.....</b>	<b>30</b>
<b>Lag om ändring av 25 a och 25 b § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning .....</b>	<b>32</b>
<b>Lag om ändring av 20 och 21 § i lagen om konsumtionsvarors och konsument- tjänsters säkerhet.....</b>	<b>34</b>

## ALLMÄN MOTIVERING

### 1. Inledning

#### Avgifter

Denna proposition med förslag till lagar om ändring av hälsoskyddslagen (763/1994), livsmedelslagen (23/2006), kemikalielagen (744/1989), lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976) och lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004), nedan *lagarna inom miljö- och hälsoskyddet*, hänför sig till ett initiativ av Finlands Kommunförbund av den 12 juni 2006. Initiativet riktades till jord- och skogsbruksministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och handels- och industriministeriet. Ministerierna kom överens om att initiativet skulle behandlas vid social- och hälsovårdsministeriet i fråga om alla lagarna.

I initiativet hänvisar man till ett omnämnande i den regeringsproposition (RP 179/2005) som gäller en lag om ändring av hälsoskyddslagen (285/2006), som trädde i kraft den 1 maj 2006. Där sägs det att kostnaderna för provtagningsprojekt som Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral föreslår att kommunerna ska genomföra i regel ska betalas av staten. Finlands Kommunförbund konstaterar i initiativet att det i 50 § i hälsoskyddslagen endast föreskrivs om avgifter som tas ut hos verksamhetsidkare. Finlands Kommunförbund anser att staten ska svara för de marknadstillsyns- och provtagningsprojekt som den beslutar om och som ofta bara gäller en del kommuner, så att kommunerna inte behöver svara för kostnaderna för uppgifter som ingår i de centrala myndigheternas – Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral (från och med den 1 januari 2009 Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården), Livsmedelssäkerhetsverkets och Konsumentverkets – egna tillsynsplaner.

Finlands Kommunförbund tar i initiativet också ställning till att det inte finns några bestämmelser om dröjsmålsränta i fall av sena betalningar. Enligt 1 § i räntelagen (633/1982) tillämpas inte lagen på gäldsförhållande som bygger på offentligrättslig

grund och därför bör enligt initiativet en bestämmelse om dröjsmålsränta fogas till alla de ovan nämnda lagarna inom miljö- och hälsoskyddet.

#### Hälsoskyddet inom försvarsmakten

Miljöhälsovård hör enligt hälsoskyddslagen och lagen (322/1987) och förordningen (371/1987) om hälsovården inom försvarsmakten till försvarsmaktens lagstadgade uppgifter. Dessutom finns det i livsmedelslagen (23/2006) bestämmelser om en skyldighet för försvarsmakten att sörja för de uppgifter som ska skötas av de kommunala myndigheterna för livsmedelstillsyn, till den del det gäller livsmedelslokaler som omfattas av försvarsmaktens tillsyn.

#### Genomförandet av Världshälso-organisationen WHO:s internationella hälsoreglemente

Världshälsoorganisationens internationella hälsoreglemente (2005) (FördrS 51/2007), nedan *hälsoreglementet*, trädde i kraft den 15 juni 2007. I Finland trädde hälsoreglementet i kraft samma dag. Syftet med hälsoreglementet är att förebygga, skydda mot, kontrollera och vidta folkhälsoåtgärder mot internationell spridning av smittsamma sjukdomar. Den gällande lagstiftningen i Finland täcker i stort sett de krav som hälsoreglementet ställer på parterna.

Ett av målen i hälsoreglementet är att förebygga internationell spridning av sjukdomar genom fartygstrafik. Enligt artikel 39 i hälsoreglementet ska en parts behöriga myndighet utfärda intyg om hälsokontroll eller intyg om befrielse från hälsokontroll för fartyg med anteckning om påträffade bevis och vidtagna åtgärder. Den behöriga myndigheten får utfärda intyg om befrielse från hälsokontroll för fartyg i en hamn som har utsetts enligt artikel 20 i hälsoreglementet när den har förvisat sig om att fartyget är fritt från infektion och förorening. Enligt artikel 20 ska varje part tillstålla Världshälsoorganisationen en förteckning över hamnar som är behöriga att utfärda intyg om hälsokontroll eller intyg om

befrielse från hälsokontroll för fartyg. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården fattar beslut om dessa hamnar med stöd av 52 § i hälsoskyddslagen.

Befrielse från hälsokontroll för fartyg hör i sak till tillämpningsområdet för hälsoskyddslagen. I lagen finns det dock ingen bestämmelse om att kommunerna inom sina områden ska se till att internationella skyldigheter såsom uppgifter enligt hälsoreglementet uppfylls.

## 2. Nuläge

### 2.1. Lagstiftning och praxis

Statlig ersättning för kostnader för projekt som de centrala myndigheterna föreslår att kommunerna ska genomföra

Lagarna inom miljö- och hälsoskyddet ändrades 2006 så att de centrala myndigheterna inom miljö- och hälsoskyddet ska utarbeta ett tillsynsprogram för miljö- och hälsoskyddet som är gemensamt för hela miljö- och hälsoskyddet och som styr utarbetandet av de centrala myndigheternas egna tillsynsprogram inom deras respektive ansvarsområden. Dessutom ska kommunerna utarbeta egna kommunala tillsynsplaner i enlighet med var och en av lagarna, och dessa planer sammanställs till en gemensam tillsynsplan för miljö- och hälsoskyddet i kommunen. När tillsynsplanen utarbetas bör de riksomfattande tillsynsprogrammen för olika ansvarsområden beaktas. Uttagandet av avgifter för de prestationer som kommunerna utför i enlighet med de ovan nämnda lagarna utvidgades också, så att kommunerna ska ta ut avgift för kontroller, provtagningar och undersökningar som utförs regelbundet i enlighet med den ovan nämnda tillsynsplanen. Syftet med ändringen var att förenhetliga de centrala myndigheternas styrning av kommunernas tillsyn och att förbättra planmässigheten i tillsynen inom miljö- och hälsoskyddet. Ett annat syfte var att bättre än tidigare säkra resurserna för kommunernas miljö- och hälsoskydd.

Utarbetandet av kommunens tillsynsplan grundar sig på en riskbedömning av tillsynsobjekten som görs i kommunen. På basis av

riskbedömningen bestäms den regelbundna tillsyn som ska utövas över tillsynsobjekten och som kommunen tar ut avgift för.

De centrala myndigheterna kan i tillsynsprogrammet inom deras respektive ansvarsområde föreslå att kommunerna genomför projekt som kan ingå i kommunernas tillsynsplan. I sådana fall hänför sig projekten ofta till prioriteringsområdena inom ansvarsområdet och syftet med dem är att styra och rikta in kommunernas regelbundna tillsyn. I praktiken är det fråga om projekt som omfattar tillsyn som kommunerna oberoende av det projekt som en central myndighet föreslår bör utöva över objekten på eget initiativ. Kommunerna är inte skyldiga att delta i de tillsynsprojekt som de centrala myndigheterna föreslår, förutom när det gäller kemikalietillsynsprojekt enligt 7 § 4 mom. och 8 d § i kemikalielagen, där deltagande är en lagstadgad skyldighet för kommunens kemikalietillsynsmyndighet. Det är dock ändamålsenligt att delta även i andra projekt inom miljö- och hälsoskyddet än de som avses i kemikalielagen, eftersom syftet med projekten är att underlätta skötseln av kommunernas lagstadgade tillsynsuppdrag. Kostnaderna för kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som hänför sig till ett projekt ska ersättas av verksamhetsidkaren i enlighet med de gällande lagarna inom miljö- och hälsoskyddet när projektet ingår i kommunens tillsynsplan.

Utöver detta kan de centrala myndigheterna föreslå att kommunerna genomför olika projekt, utredningar och andra uppgifter som enligt lag hör enbart till de centrala myndigheterna. Dessa uppgifter kan, men behöver inte, ingå i tillsynsprogrammen inom de centrala myndigheternas ansvarsområden. I vissa fall gäller de projekt som de centrala myndigheterna föreslår inte alla kommuner, utan till exempel bara kommunerna i ett län eller i ett område där de tillsynsobjekt som projekten gäller är belägna.

Kommunerna har i vissa fall bistått de centrala myndigheterna (Social- och hälsovårdens produkt tillsynscentral och Livsmedelssäkerhetsverket) när de har bett om handräckning vid utarbetandet av tillsynsanvisningar inom tillämpningsområdet för hälsoskyddslagen och livsmedelslagen.

De uppgifter som det föreslås att kommunerna ska utföra är ofta av klar engångsnatur och sådana som kräver betydande personal- eller laboratorieresurser eller snabbt utförande, och därför kan de inte tas med i kommunernas tillsynsplan. I dessa fall kan det vara oklart om det är den centrala myndigheten, verksamhetsidkaren eller kommunen som ska betala kostnaderna för åtgärderna.

I fråga om uppgifter som hör till de centrala myndigheterna har myndigheterna ofta svarat för eventuella laboratoriekostnader för projekten och vid behov för sändning av prov. Kostnaderna för provtagning har i allmänhet inte ersatts kommunerna, eftersom det har ansetts att provtagningen stöder kommunernas egen tillsyn genom att den ger information om den egna kommunens tillsynsobjekt. Bland annat arbetstidskostnader för kontroller (som gäller t.ex. påskrifter på livsmedelsförpackningar och konsumtionsvarors säkerhet) har i allmänhet inte ersatts kommunerna. Det tas inte prov i samband med alla tillsynsprojekt, och då uppstår det inte heller kostnader för provtagning och analys av prov.

#### Dröjsmålsränta

Enligt lagstiftningen inom miljö- och hälsoskyddet är de avgifter som kommunerna tar ut av verksamhetsidkarna utsökbara, men det finns ingen möjlighet att ta ut dröjsmålsränta på dem. Räntelagen tillämpas inte på gäldsförhållande som bygger på offentlig-rättslig grund (1 § i räntelagen).

Den senaste ändringen av räntelagen trädde i kraft den 1 juli 2007. Genom ändringen genomfördes Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/35/EG om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner. Genom direktivet regleras alla transaktioner som gäller leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning, oberoende av om de sker mellan företag eller mellan företag och myndigheter. Syftet med direktivet är att bekämpa sena betalningar och missbruk som förser gäldenären med ytterligare likviditet på bekostnad av borgenären.

Uttagandet av avgifter för den tillsyn som

kommunernas myndigheter inom miljö- och hälsoskyddet utövar har utvidgats genom lagändringar som trädde i kraft 2006. Den arbetsgrupp som utredde utvidgningen av den avgiftsbelagda kommunala tillsynen inom miljö- och hälsoskyddet (SHM:s arbetsgruppspromemoria 2003:30) uppskattade att avgifternas totala belopp skulle uppgå till ca 12,5 miljoner euro om året.

De avgifter som enligt lagarna inom miljö- och hälsoskyddet ska tas ut hos verksamhetsidkarna är offentlig-rättsliga avgifter på vilka räntelagen inte tillämpas. För att en offentlig-rättslig avgift ska kunna beläggas med dröjsmålsränta krävs det att det föreskrivs särskilt om det i en lag som gäller avgiften.

Enligt gällande bestämmelser kan dröjsmålsränta inte tas ut hos verksamhetsidkaren om betalningen är sen. Detta har i vissa fall kunnat leda till att betalningen av avgifterna medvetet har skjutits upp så långt som möjligt. För de kommuner och samkommuner som tillhandahåller tjänsterna orsakar de sena betalningarna extra arbete om man är tvungen att kräva in avgifterna i flera omgångar. Dessutom ger de sena betalningarna upphov till indrivningskostnader och ränteförluster.

Avgifterna som kommunerna tar ut av verksamhetsutövarna är i regel små, vilket delvis leder till att de oftare än i vanliga fall blir obetalda av misstag och går till utsökning i onödan.

#### Miljöhälsovården inom försvarsmakten

Enligt 7 § i hälsoskyddslagen svarar den kommunala hälsoskyddsmyndigheten för de uppgifter som hör till hälsoskyddet i kommunen. Enligt 3 § i samma lag gäller dessutom i fråga om hälsoskyddet vad som bestäms i lagen om hälsovården inom försvarsmakten. Enligt 2 § i lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987) hör även miljöhälsovård till den hälsovård som försvarsmakten anordnar och den omfattar således även skötseln av uppgifter enligt hälsoskyddslagen. Tillsammans innebär dessa lagar att försvarsmakten inom sitt område ska se till att uppgifterna enligt hälsoskyddslagen sköts, men den myndighet som ansvarar för hälsoskyddet (den kommunala hälsoskyddsmyn-

digheten) är också inom försvarsmaktens område den myndighet som har utsetts för uppgiften i instruktionen för kommunen, liksom tjänsteinnehavarna som lyder under myndigheten.

I praktiken har försvarsmakten och de kommunala hälsoskyddsmyndigheterna kommit överens om hur tillsynen ska ordnas rent praktiskt inom försvarsmaktens område, i allmänhet enligt principen att kommunerna övervakar de objekt som även civila kan besöka (t.ex. soldathem, klubbar, vattenverk och i vissa fall simhallar) och försvarsmakten de objekt som civila inte kan besöka (t.ex. inkvartering, lägerområden och samlingslokaler). Detta har varit möjligt eftersom försvarsmakten har haft sakkunnig personal med specialisering inom tillsyn enligt hälsoskyddslagen till sitt förfogande. I bägge fallen är den kommunala hälsoskyddsmyndigheten dock den instans som utfärdar sådana föreskrifter som hälsoskyddslagen ger möjlighet till, om betydande missförhållanden upptäcks i samband med tillsynen.

Försvarsmakten har personal som uppfyller villkoren för tillsynen. Försvarsmakten har hittills skött motsvarande uppgifter med stöd av lagen om hälsovården inom försvarsmakten (322/1987). Enligt 6 § i förordningen om hälsovården inom försvarsmakten (371/1987) handhas den tillsyn, ledning och utbildning i fråga om livsmedels-, vatten- och miljöhygien som hör till försvarsmaktens miljöhälsovård av militärveterinärerna.

Bestämmelserna om hälsoskyddet inom försvarsmakten som finns i hälsoskyddslagen och lagen och förordningen om hälsovården inom försvarsmakten har skapat viss oklarhet i synnerhet när det gäller utfärdande av myndighetsföreskrifter och uppgiftsfördelningen mellan försvarsmakten och hälsoskyddsmyndigheterna. I vissa fall har den praktiska tillsynen över objekt inom försvarsmaktens område överlappats av hälsoskyddsmyndigheternas tillsyn.

I samband med reformen av livsmedelslagstiftningen fogades en bestämmelse (34 §) till den nya livsmedelslagen, enligt vilken försvarsmakten kan sköta alla uppgifter enligt livsmedelslagen inom försvarsmaktens område. Detta innebär att försvarsmakten även kan vara sådan myndighet för livsme-

delstillsyn enligt livsmedelslagen som kan utfärda föreskrifter med stöd av livsmedelslagen.

Inspektioner för befrielse från hälsokontroll för fartyg

Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten övervakar med stöd av hälsoskyddslagen de sanitära förhållandena i kommunen. Tillsynen omfattar bland annat de sanitära förhållandena i bostäder och allmänna vistelseutrymmen, hushållsvattnets kvalitet och hygien vid avfallshanteringen.

Medicinalstyrelsen, som drogs in 1991, utnämnde med stöd av Internationella hälsovårdsbestämmelserna N:o 2, som upphävdes genom hälsoreglementet, de hamnar (10 st.) som har till uppgift att utföra inspektioner och utfärda intyg över att skeppsråttor utrotats eller att utrotning inte har varit nödvändig. WHO utfärdade 1998 anvisningar för hamnverken om tillämpningen av hälsovårdsbestämmelserna när det gäller fartyg. I hälsovårdsbestämmelserna var det inte klart angivet vem som utför inspektionerna. Inspektionerna har utifrån Medicinalstyrelsens rekommendationer i regel utförts av den kommunala hälsovårdsinspektören utan att det i vare sig hälsoskyddslagen eller dess föregångare hälsovårdslagen har funnits någon uttrycklig bestämmelse om hälsovårdsinspektörens befogenheter i denna fråga.

I det nya hälsoreglementet är det klart angivet att inspektioner som gäller hälsokontroller för fartyg ska utföras av en behörig myndighet. Hälsoreglementet trädde i kraft den 15 juni 2007. Parterna har en övergångsperiod på fem år för att genomföra hälsoreglementet till alla delar. Social- och hälsovårdsministeriet har efter att ha hört hälsoskyddsmyndigheterna i hamnstäderna gett dem anvisningar om att inspektionerna ska fortsätta utifrån Medicinalstyrelsens anvisningar fram till dess att en behörig myndighet har angetts i hälsoskyddslagen. Inspektioner utförs och intyg över befrielse från hälsokontroll för fartyg utfärdas dock med de nya blanketter som följer bilaga 3 i hälsoreglementet och som social- och hälso-

vårdsministeriet har sänt hamnstäderna i december 2007.

### 3. Målsättning och de viktigaste förslagen

#### 3.1. Målsättning

Syftet med propositionen är att skapa klarhet i ansvarsfördelningen mellan de centrala myndigheterna och kommunerna när det gäller kostnader som hänför sig till uppgifter som enligt lag ska skötas av de centrala myndigheterna inom miljö- och hälsoskyddet och som dessa myndigheter när det gäller vissa projekt föreslår att kommunerna ska genomföra. I propositionen föreslås det att kommunerna ska ersättas för kostnader som uppstått på grund av extra arbete och få möjlighet att ta ut dröjsmålsränta på offentligt-rättsliga avgifter som hänför sig till tillsyn.

Propositionen har också som mål att föra över den myndighetstillsyn enligt hälsoskyddslagen som utövas inom försvarsmaktens område från de kommunala hälsoskyddsmyndigheterna till försvarsmakten när det gäller sådana tillsynsobjekt som de kommunala hälsoskyddsmyndigheterna har svårt att få tillträde till på grund av säkerhetsskäl. Ett mål är också att utvidga de kommunala hälsoskyddsmyndigheternas befogenheter till att även gälla de uppgifter i anslutning till tillämpningsområdet för hälsoskyddslagen som Finland ska utföra enligt hälsoreglementet.

#### 3.2. De viktigaste förslagen

Det föreslås att en bestämmelse om att staten ska ersätta kommunerna för kostnader som uppstår på grund av uppgifter som de centrala myndigheterna föreslår att kommunerna ska utföra och som det föreskrivits att enbart de centrala myndigheterna inom miljö- och hälsoskyddet ska sköta fogas till hälsoskyddslagen, livsmedelslagen, kemikalielagen, lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning, nedan *tobakslagen*, och lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet.

Det föreslås också att en bestämmelse om dröjsmålsränta på offentligt-rättsliga avgifter

som kommunerna tar ut för kontroller ska fogas till lagarna.

Det föreslås att det till hälsoskyddslagen fogas en bestämmelse om att försvarsmakten ska sköta de kommunala hälsoskyddsmyndigheternas uppgifter när det gäller försvarsmaktens militära övningar, objekt som måste hemlighållas med tanke på landets försvar och militär krishantering utomlands. Det föreslås också att det till hälsoskyddslagen fogas en bestämmelse om att kommunerna, utöver tillsynen över att de EG-förordningar som hänför sig till tillämpningsområdet för hälsoskyddslagen iakttas, har till uppgift att inom sitt område sköta sådana uppgifter som avses i artiklarna 20 och 39 i hälsoreglementet.

### 4. Propositionens konsekvenser

#### 4.1. Ekonomiska konsekvenser

Projekt som de centrala myndigheterna föreslår för kommunerna

De ekonomiska konsekvenserna gäller de centrala myndigheternas verksamhet i förhållande till kommunerna. De författningsändringar som föreslås gör tillsynen och fördelningen och inriktningen av de kostnader som tillsynen medför klarare.

Den regelbundna tillsyn som kommunerna utövar i enlighet med lagarna inom miljö- och hälsoskyddet blev i sin helhet avgiftsbelagd vid ingången av 2007. På basis av riskbedömning tar kommunerna ut avgift av verksamhetsidkarna för regelbunden tillsyn som gäller alla tillsynsobjekt och som utövas i enlighet med tillsynsplanen.

De centrala myndigheterna kan i tillsynsprogrammet inom deras respektive ansvarsområde föreslå att kommunerna genomför projekt som kan ingå i kommunernas tillsynsplan. I sådana fall hänför sig projekten ofta till prioritetssområdena inom ansvarsområdet och syftet med dem är i första hand att styra och rikta in kommunernas regelbundna tillsyn. I praktiken är det fråga om projekt som omfattar tillsyn som kommunerna oberoende av det projekt som en central myndighet föreslår bör utöva över objekten på eget initiativ. Av denna orsak ska kostnader-



na för projekten betalas av verksamhetsidkaren, men de medför inga merkostnader för verksamhetsidkaren. Kostnaderna kan till och med sjunka om de centrala myndigheternas anvisningar är till hjälp vid beredningen av tillsynen i kommunerna.

Dessutom kan de centrala myndigheterna föreslå att kommunerna deltar i tillsynsprojekt där det ingår uppgifter som hör till den kommunala tillsynsmyndighetens behörighet, men som man på grund av till exempel tidtabellen inte har hunnit ta med i kommunens tillsynsplan. Om en kommun deltar i ett sådant projekt står den själv för kostnaderna.

De centrala myndigheterna kan i tillsynsprogrammet inom deras respektive ansvarsområde eller utanför programmet föreslå att kommunerna ska genomföra projekt som enligt lag hör till de centrala myndigheternas uppgifter och då får ingen avgift tas ut hos verksamhetsidkarna. I dagens läge har de centrala myndigheterna ofta svarat för eventuella laboratoriekostnader som dessa projekt medfört, men nästan inte alls för några andra kostnader. Den bestämmelse om statens ersättningsskyldighet när det gäller sådana här projekt som föreslås bli fogad till lagarna inom miljö- och hälsoskyddet innebär att de centrala myndigheterna till fullt belopp ska svara för de kostnader som genomförandet av projekten medför, vilket inkluderar kostnader för provtagning, kontroller och arbetstid. De centrala myndigheterna föreslår totalt bara några sådana här projekt om året, så kostnadsökningen för de centrala myndigheterna är obetydlig. För kommunerna innebär förslaget att de får full ersättning för arbetet med att genomföra projekt som de centrala myndigheterna föreslår om projekten inte kan anses höra till kommunernas regelbundna tillsyn.

Det föreslås att de kostnader som ska ersättas av staten finansieras inom ramarna för statsfinanserna med omkostnadsanslaget för de aktuella centrala ämbetsverken.

De centrala myndigheternas ersättningskyldighet föreslås dock inte gälla tillsyn som kräver akuta och snabba tillsynsåtgärder, som kommunens tillsynsmyndighet som behörig myndighet måste ha tillräcklig beredskap för. I akuta fall kan en framställning om

vidtagande av åtgärder komma från den centrala myndigheten, till exempel om kommunens myndighet inte inser situationens allvar. I sådana fall svarar kommunen för kostnaderna för tillsynen.

De ekonomiska konsekvenserna blir obetydliga för de centrala myndigheterna, eftersom de projekt som uppfyller kriterierna i förslaget i praktiken är få.

Förslagets konsekvenser för de centrala myndigheternas genomsnittliga merkostnader per år för projekt som riktar sig till kommunerna kan uppskattas vara följande, per författning:

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	
- hälsoskyddslagen	10 000 euro
- kemikalielagen	5 000 euro
- tobakslagen	5 000 euro

Varken vid Konsumentverket eller vid Livsmedelssäkerhetsverket är projekt som berörs av förslaget aktuella för närvarande, och därför kan ingen uppskattning av kostnaderna för projekt som följer av Lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet och livsmedelslagen göras.

#### Dröjsmålsränta

Det är motiverat att en bestämmelse om dröjsmålsränta fogas till lagarna inom miljö- och hälsoskyddet för att bekämpa sena betalningar. Dröjsmålsräntan har inga konsekvenser för verksamhetsidkarnas utgifter om avgifterna betalas senast på förfallodagen. Bestämmelsen om dröjsmålsränta gör uttaget av avgifter för kommuner och samkommuner effektivare och sänker kostnaderna för och förlusterna i samband med indrivning.

Utfärdande av intyg om befrielse från hälsokontroll för fartyg

En företrädare för den kommunala hälsoskyddsmyndigheten har i regel utgående från Medicinalstyrelsens rekommendation utfärdat intyg om befrielse från hälsokontroll för fartyg, dvs. så kallade rättsaneringsbevis. Av denna anledning har den föreslagna lagändringen inga konsekvenser för den kom-

munala hälsoskyddsmyndighetens behov av resurser. Den föreslagna lagändringen ålägger kommunerna att ta ut en avgift för utfärdandet av intyg om befrielse från hälsokontroll i enlighet med artikel 41 i hälsoreglementet. Mes avgiftsinkomsterna täcker kommunerna kostnaderna för inspektion av fartyg och utfärdande av intyg.

#### 4.2. Konsekvenser för myndigheterna

Verkställandet av lagarna inom miljö- och hälsoskyddet och myndighetstillsynen i anslutning till detta, som kommunerna ansvarar för i första hand, ska förebygga hälsorisker, ske på ett systematiskt sätt och bygga på den kommunala tillsynsplan inom miljö- och hälsoskyddet som utarbetas varje år. Den regelbundna tillsynen ska vara välplanerad och rätt inriktad. För tillsyn som ingår i tillsynsplanen får kommunen ta ut en avgift av verksamhetsidkaren.

De riksomfattande tillsynsprogram för olika ansvarsområden som utarbetats av de centrala myndigheterna styr utarbetandet av kommunernas tillsynsplaner. De tillsyns- och provtagningsprojekt som ingår i tillsynsprogrammen kan gälla bara en del av kommunerna. Om de provtagnings- och tillsynsprojekt som de centrala myndigheterna föreslår och som är avsedda att ingå i kommunernas regelbundna tillsyn ingick i de centrala myndigheternas riksomfattande tillsynsprogram för olika ansvarsområden, skulle kommunerna kunna beakta dem när de planerar annan regelbunden tillsyn i kommunen.

Genom propositionen klargörs det i vilka fall kommunerna kan få ersättning av de centrala myndigheterna för kostnader i anslutning till de kontroller, provtagningar, undersökningar, utredningar och andra uppgifter som de centrala myndigheterna föreslår att kommunerna ska utföra och som har föreskrivits som uppgifter som de centrala myndigheterna inom miljö- och hälsoskyddet ska sköta. Det är således inte kommunerna som ska svara för dessa kostnader om uppgifterna enligt lag hör till de centrala myndigheternas behörighet.

I fråga om den miljöhälsovård som försvarsmakten anordnar preciserar propositionen försvarsmaktens ställning som

tillsynsmyndighet. Ansvarsfördelningen mellan försvarsmakten och kommunens hälsoskyddsmyndighet klargörs.

Enligt artikel 39 i hälsoreglementet ska intyg om hälsokontroll och befrielse från hälsokontroll för fartyg utfärdas av en behörig myndighet. Genom propositionen utvidgas kommunens behörighet enligt hälsoskyddslagen till att, utöver tillsynen över att de EG-förordningar som hänför sig till tillämpningsområdet för hälsoskyddslagen iaktas, även gälla sådana uppgifter som avses i artiklarna 20 och 39 i hälsoreglementet. Genom propositionen säkerställs det att de uppgifter som kommer av de internationella skyldigheterna och som hör till tillämpningsområdet för hälsoskyddslagen sköts av en myndighet som på basis av verkställandet av nationell lag har sakkunskap om dessa uppgifter.

#### 5. Beredningen av propositionen

Förslagen till lagändringar har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Utlåtande om förslaget till proposition har begärts hos jord- och skogsbruksministeriet, arbets- och näringsministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, inrikesministeriet, försvarsministeriet, kommunikationsministeriet, Livsmedelssäkerhetsverket, Konsumentverket, Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral, Folkhälsainstitutet, Sjöfartsverket, Försvarsmaktens medicinalvårdsavdelning, länsstyrelserna, Finlands Kommunförbund rf, Kunnallinen ympäristö- ja terveydenhoitoyhdistys ry, Veterinärhygienikernas förening rf, Ympäristö- ja terveystieteiden tekniset ry, Finlands Rederiförening rf, Fraktfartygsföreningen rf, Suomen Matkustajajalavayhdistys – Passagerarfartygsföreningen i Finland ry, Helsingfors stads miljöcentral, Fredrikshamn stads hälsotillsyn och miljö nämnden i Pyhäjärvi regionen. Sammanlagt 19 yttranden kom in.

Jord- och skogsbruksministeriet föreslog att 71 § i livsmedelslagen skulle preciseras så att kommunerna ersätts för kostnaderna för projekt som Livsmedelssäkerhetsverket har styrt till kommunerna och som hör till tillsyns- och uppföljningsprogrammen inom det riksomfattande programmet för livsmedelstillsyn eller till projekt som beskrivs i

Livsmedelssäkerhetsverkets tillsynsplaner, eller som kommunerna i övrigt på initiativ av Livsmedelssäkerhetsverket fått i uppdrag att sköta och som hör till Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter, t.ex. oförutsedda uppgifter i anslutning till internationella och nationella behov. Dessutom ansåg man att det bör utredas om det också är tänkt att kommunerna ska ersättas för tjänster som länsstyrelserna begär. Enligt jord- och skogsbruksministeriet kan analyser och provtagningar ersättas om de inte hör till kommunens uppgifter enligt livsmedelslagen.

Arbets- och näringsministeriet föreslog att 20 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet skulle ändras så att Konsumentverket ersätter kommunerna för sådana kostnader i anslutning till tillsyn som enbart Konsumentverket ansvarar för, såsom EU:s informationssystem för allvarliga risker (Rapex) och upprätthållandet av kosmetikregistret. Dessutom föreslogs det att Konsumentverket inom tillsynen över konsumtionsvaror skulle ersätta till exempel priset för prov som den kommunala myndigheten kräver (dock inte den arbetstid som tjänsteinnehavaren använder för provtagningen).

Finansministeriet föreslog i sitt utlåtande att avgiftsbestämmelserna i första hand bör preciseras så att det är tydligt att kommunerna har möjlighet att ta ut avgift även för åtgärder av engångsnatur som de centrala myndigheterna beslutar om. Om uppgiften är sådan att det inte är möjligt att ta ut avgift av verksamhetsidkaren, ska kommunen få särskild ersättning. Finansministeriet ansåg att bedömningen av kostnadseffekterna i utkastet till proposition bör preciseras med uppskattningar i euro. Dessutom föreslog ministeriet en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än så.

Justitieministeriet föreslog att den föreslagna termen ”internationellt fördrag” i 6 § i hälsoskyddslagen skulle bytas ut mot uttrycket ”internationell skyldighet”. Enligt justitieministeriet motsvarar kostnadsmotsvarighetsprincipen i 50 § i hälsoskyddslagen grundlagsutskottets praxis.

Försvarsministeriet föreslog i sitt utlåtande att de av den kommunala hälsoskyddsmyndighetens uppgifter som gäller objekt som omfattas av försvarsmaktens tillsyn

skulle föras över till försvarsmakten. Objekt av detta slag är försvarsmaktens militära övningar, objekt som ska hållas hemliga med tanke på landets försvar och militär krishantering utomlands. Enligt försvarsministeriet kan det föreskrivas om examenskrav endast för tjänsteinnehavare som sköter hälso-skyddsuppgifter inom försvarsmakten. Detta ska inte gälla reservister i krishanteringsoperationer utomlands.

Försvarsmaktens huvudstabs medicinalvårdsavdelning föreslog att en bestämmelse motsvarande den som finns i 34 § 3 mom. i livsmedelslagen om skötseln av tillsynsuppgifter enligt hälsoskyddslagen inom försvarsmaktens område skulle fogas till hälsoskyddslagen så att skötseln av tillsynsuppgifterna inom miljö- och hälsoskyddet förenhetligas inom försvarsmaktens område.

Kommunförbundet ansåg i sitt utlåtande att det i 6 § i hälsoskyddslagen bör anges de internationella skyldigheter som medför uppgifter som hör till kommunens myndighet. Inte heller Kommunförbundet hade något att anmärka mot att försvarsmakten sköter uppgifter som föreskrivits för den kommunala hälsoskyddsmyndigheten till den del de gäller objekt som omfattas av försvarsmaktens tillsyn.

Konsumentverket föreslog i sitt utlåtande en ändring av 20 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet som motsvarar den som arbets- och näringsministeriet föreslog. Dessutom konstaterade Konsumentverket att propositionen inte bör innefatta någon ersättningsskyldighet i fråga om tillsyn som inte ingår i kommunens tillsynsplan (s.k. särskilda fall, olyckor och allvarliga tillbud eller en snabb ökning av de risker som hänför sig till en tjänst, t.ex. att antalet användare av tjänsten plötsligt ökar betydligt). Dessutom föreslog Konsumentverket att man bör överväga om det är möjligt att införa bestämmelser om att försvarsmakten är behörig tillsynsmyndighet inom sitt område även med stöd av lagstiftningen om produkt-säkerhet, t.ex. när det gäller garnisonernas och övningsområdenas simstränder, simplatser, simhallar och träningslokaler samt värnpliktiga, reservister, försvarsmaktens personal, civila som bor inom garnisonsområdet osv. som använder dessa tjänster utanför den

militära tjänstgöringen.

Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral föreslog att 50 § i hälsoskyddslagen och 25 a § i tobakslagen ska preciseras så att de gäller tillsyn som staten ansvarar för eller åtgärder som är speciellt i statens intresse och som måste genomföras som beställningsarbete av kommunerna i avsaknad av egna lämpliga personresurser. I propositionen bör det preciseras vilka kostnader som ersätts kommunerna. En ”öppen fullmakt” om ersättning till kommunerna för alla utgifter som kontrollerna medför kan leda till en ökning av statens kostnader som det är omöjligt att bereda sig på i förväg i budgeten.

Livsmedelssäkerhetsverket föreslog att 71 § i livsmedelslagen ska preciseras så att ersättandet av kostnader inte gäller provtagning enligt 30 § i livsmedelslagen. Gränsdragningen mellan lagstadgade uppgifter och uppgifter som ersätts bör göras klarare.

Länsstyrelsen i Uleåborgs län ansåg att det av förslaget som gällde 7 § i hälsoskyddslagen inte framgick om även behandlingen av och beslutsfattandet om anmälan enligt 13 § i hälsoskyddslagen ska överföras till försvarsmakten och om försvarsmakten

ska utarbeta en plan som motsvarar kommunens tillsynsplan och vilken instans som ska utvärdera planen och dess genomförande. Länsstyrelsen föreslog dessutom att 7 § i hälsoskyddslagen ska preciseras i fråga om de objekt som omfattas av försvarsmaktens tillsyn. Länsstyrelsen ansåg att förhållandet mellan lagstadgade uppgifter och uppgifter som ersätts bör göras klarare i propositionen (50 § i hälsoskyddslagen, 60 § i kemikalielagen, 25 a § i tobakslagen, 71 § i livsmedelslagen och 20 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet).

Veterinärhygienikernas förening rf ansåg att de punkter i de internationella fördragen som ska ges i uppdrag åt de kommunala hälsoskyddsmyndigheterna bör specificeras.

Miljönämnden i Pyhäjärvreionen ansåg att gränsen mellan undersökningar som omfattas av kommunens tillsynsplan och undersökningar som staten beslutar om bör göras klarare i propositionen, så att det inte uppstår oklarheter om kostnadsfördelning och fakturering.

De anmärkningar som framförts i utlåtandena har i mån av möjlighet beaktats vid den fortsatta beredningen.

## DETALJMOTIVERING

### 1. Lagförslag

#### 1.1. Hälsoskyddslagen

**6 §.** *Kommunens uppgifter inom hälsoskyddet.* Det föreslås att 5 mom. ändras så att kommunen, utöver de uppgifter som föreskrivs i hälsoskyddslagen, ska ha som uppgift att inom sitt område sörja för tillsynen över att de förordningar utfärdade av Europeiska gemenskapen som hänför sig till tillämpningsområdet för lagen iakttas samt för beviljandet av de intyg som avses i artiklarna 20 och 39 i Världshälso-organisationens internationella hälsoreglemente (2005) (FördrS 51/2007) och i bilaga 3 till det.

De intyg om befrielse från hälsokontroll och de intyg om hälsokontroll för fartyg som avses i artiklarna 20 och 39 i det hälsoreglemente som Finland ratificerade år 2006 och som således är bindande för Finland ska följa formuläret i bilaga 3 till hälsoreglementet. Beviljandet av intygen hänför sig till tillämpningsområdet för denna lag och hör således till den kommunala hälsoskyddsmyndighetens uppgifter i de kommuner som har hamnar med utrikestrafik.

**7 a §.** Försvarens uppgifter inom hälsoskyddet. I den nya 7 a § föreslås att försvarens uppgifter ska sörja för hälsoskyddsmyndighetens uppgifter vid försvarens militära övningar, i objekt som ska hållas hemliga med tanke på landets försvar och vid militär krishantering utomlands.

Försvarens verksamhet ska i fortsättningen allt tydligare koncentrera sig på kärnverksamheten, vilket innebär att t.ex. mat-hållningen överförs till försvarens partner att sköta. Tyngdpunkten för miljö- och hälsoskyddet överförs till läger- och krigsövningsverksamheten, planeringen av miljö- och hälsoskyddet i undantagstillstånd, miljö- och hälsoskyddet för fartyg, objekt som är svårtillgängliga och som ska hållas hemliga och internationell krishantering samt till miljö- och hälsoskyddsfrågor i strategin för samhällets vitala funktioner. Under försvarens tillsyn står således

1) krigsövningar och skjutläger, objekt vid permanenta och tillfälliga övningsområden,

2) av försvarens säkerhetsklassificerade objekt som kräver specialtillstånd, såsom ledningscentraler och fartyg, samt

3) objekt i militära krishanteringsoperationer och i utbildning för militär krishantering och i övningar utomlands.

I försvarens andra objekt, såsom i in-kvarterings-, utbildnings- och idrottslokaler i kaserterna, är den kommunala hälsoskyddsmyndigheten hälsoskyddsmyndighet. Försvarens personal kan med stöd av 45 § i hälsoskyddslagen i praktiken i enlighet med nuvarande praxis utöva tillsyn också över de objekt som avses ovan. Den kommunala hälsoskyddsmyndigheten och de som svarar för försvarens tillsyn bör från fall till fall komma överens om hur tillsynen av dessa objekt ska ordnas rent praktiskt.

Enligt 2 mom. ska försvarens göra upp en tillsynsplan för det hälsoskydd som den svarar för och på den ska tillämpas vad som i 6 § 2 mom. bestäms om den kommunala tillsynsplanen för hälsoskyddet. För att också den tillsyn som försvarens svarar för ska vara planmässig och högklassig, bör också försvarens göra upp en plan som motsvarar den kommunala tillsynsplanen för hälsoskyddet.

Enligt 3 mom. ska samma behörighet som krävs av kommunala tjänsteinnehavare som handhar tillsynsuppgifter inom hälsoskyddet också krävas av tjänsteinnehavare inom försvarens. Tjänsteinnehavare inom försvarens ska alltså ha lämplig högskoleexamen, yrkeshögskoleexamen eller teknisk examen på institutnivå. En lämplig examen krävs endast av den tillsynspersonal inom försvarens som sköter tillsynsuppgifter enligt hälsoskyddslagen. Vid militära övningar i Finland och militära krishanteringsoperationer utomlands kan i praktiken också reservister, som inte nödvändigtvis har den examen som avses i momentet, handha tillsynsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddet.

**50 §. Avgifter.** Det föreslås att hela paragrafen ändras av författningstekniska skäl.

Det föreslås inga ändringar i 1 mom, enligt vilket i fråga om avgifterna för statliga prestationer enligt denna lag iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Kommunen skall fastställa avgifterna för sina prestationer så att de högst motsvarar kostnaderna för utförandet av prestationen. När kommunen låter utomstående sakkunniga eller ett laboratorium utföra undersökningar eller utredningar tas kostnaderna ut hos kunden högst i enlighet med de faktiska kostnaderna.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att kommunen ska ta ut en avgift hos verksamhetsidkaren för beviljandet av intyg enligt artiklarna 20 och 39 i hälsoreglementet. I artikel 39 i hälsoreglementet föreskrivs om intyg om hälsokontroll och intyg om befrielse från hälsokontroll för fartyg i internationell trafik. I artikel 41 i hälsoreglementet föreskrivs om avgifter som tas ut för intygen. Enligt artikel 41 ska en avgift tas ut för intygen, men avgiften får inte överstiga kostnaderna för åtgärderna, dvs. för att t.ex. inspektera fartyget och att skriva intyget. Kostnadssambandet fastställs i 1 mom., så till denna del krävs ingen ändring av lagen.

Det föreslås inga ändringar i 3 mom., enligt vilket hos verksamhetsidkaren tas ut en avgift.

Det föreslås inga ändringar i 4 mom., enligt vilket har kommunen rätt att ta ut en avgift enligt kommunens godkänd taxa.

Den hänvisning till lagen om indrivning av skatter och avgifter (367/1961) som finns i 5 mom. ändras till en hänvisning till den gällande lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 6 mom. enligt vilket staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som enligt denna lag hör endast till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter eller som hänför sig till beredningen av anvisningar av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har styrt till kommunen. Uppgifterna kan kommunen inte inkludera i den kommunala tillsynsplan för hälsoskyddet som avses i 6 §.

Då projekt, kontroller, provtagningar, undersökningar eller utredningar gäller sådan tillsyn som i lag föreskrivs för kommunen och de ingår i Tillstånds- och tillsynsverket

för social- och hälsovårdens sektorvisa riksomfattande tillsynsprogram är det enligt gällande lag verksamhetsidkaren och inte den centrala myndigheten som ska svara för projektets kostnader.

Det kan t.ex. bli fråga om att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska ersätta sådana projekt där den centrala myndigheten begär handräckning av kommunen för att genomföra ett tillsynsprojekt som omfattas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uteslutande behörighet och projektet inte kan inkluderas i den kommunala tillsynsplanen för hälsoskyddet.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan exempelvis betala kostnaderna för ett projekt där den kommunala hälsoskyddsmyndigheten hjälper Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården t.ex. med att bereda en anvisning om tillsynen över vinterbadplatser enligt följande (ett fiktivt exempel:) I lag finns inga noggranna bestämmelser om tillsynen av vattenkvaliteten på vinterbadplatser. För att utfärda anvisningar för den kommunala tillsynen kan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården t.ex. komma överens med tio kommuner om att de under följande vinter (t.ex. en gång i veckan) utövar utökad tillsyn över vinterbadplatser som finns på ställen som om sommaren används som badstrand och vars vattenkvalitet är känd. Tillsynen kan bestå av bl.a. att ta prover, anteckna väderleken, mäta isens tjocklek och vattentemperaturen. Utifrån resultaten av projektet kan Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården utarbeta en anvisning om tillsynen över vinterbadplatser, bl.a. när det gäller kontrollfrekvensen och de variabler som ska analyseras. I detta exempel deltar kommunen mot betalning i beredningen av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens anvisning om tillsynen över vattenkvaliteten vid vinterbadplatser. Eftersom tillsynen över vattenkvaliteten på vinterbadplatser också ingår i kommunernas lagstadgade uppgifter är Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ersättningsskyldigt endast om projektet för att utarbeta anvisningar för tillsynen är sådant att det kräver mer arbete av kommunen än en normal, regelbunden

tillsyn över vinterbadplatserna.

De kostnader staten ersätter kommunerna för fastställs enligt samma grunder som de avgifter som tas ut hos verksamhetsidkarna.

**50 a §. Dröjsmålsränta.** Det föreslås att en ny 50 a § om dröjsmålsränta på avgifter som kommunen tar ut fogas till lagen.

Enligt den föreslagna 50 a § får årlig dröjsmålsränta tas ut från och med förfalldagen högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen, om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfalldagen. Enligt paragrafen kan den förfalldagen utgöra grund för betalningen av dröjsmålsränta infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än så.

## 1.2. Livsmedelslagen

**71 §. Avgifter för kommunala myndigheters prestationer.** Enligt det föreslagna 3 mom. ersätter staten de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom livsmedelstillsynen som enligt denna lag hör till Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter eller som hänför sig till beredningen av bestämmelser eller Livsmedelssäkerhetsverkets anvisningar och som Livsmedelssäkerhetsverket har styrt till kommunen. För utförandet av de tillsynsuppgifter som avses i 30 § 4 punkten ersätter staten kommunen emellertid endast för kostnaderna för undersökning av prov.

Då projekt, kontroller, provtagningar, undersökningar eller utredningar gäller tillsyn som i lag föreskrivs för kommunen och de hör till Livsmedelssäkerhetsverkets sektorvisa riksomfattande tillsynsprogram är det enligt gällande lag aktören och inte den centrala myndigheten som svarar för projektets kostnader om projektet ingår i den kommunala tillsynsplanen.

Det kan t.ex. bli fråga om att Livsmedelssäkerhetsverket ska ersätta ett sådant projekt där Livsmedelssäkerhetsverket begär handräckning av kommunen för att genomföra ett sådant tillsynsprojekt där den centrala

myndigheten i fråga har uteslutande behörighet. Till sådana projekt kan räknas t.ex. verkställandet av sådana uppgifter tillsammans med Livsmedelssäkerhetsverket som enligt 30 § i lagen hör till Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter.

Livsmedelssäkerhetsverket kan begära handräckning av kommunen t.ex. för utarbetandet av anvisningar för livsmedelstillsynen. För utarbetandet av en tillsynsanvisning kan kommunen utföra inspektioner av livsmedelslokaler eller provtagningar som Livsmedelssäkerhetsverket sedan kan utnyttja vid utarbetandet av anvisningen. Livsmedelssäkerhetsverket är skyldigt att ersätta kommunen endast om projektet för utarbetande av tillsynsanvisningen är sådant att det kräver mera arbete av kommunen än den normala, regelbundna tillsynen över livsmedelslokalerna.

Livsmedelssäkerhetsverket och de kommunala myndigheterna för livsmedelstillsyn har parallell behörighet när det gäller 30 § 4 punkten. Till de uppgifter i anslutning till livsmedelstillsynen som avses i 30 § 4 punkten i livsmedelslagen och som kräver särskild sakkunskap hör sådana uppgifter som hänför sig till analys av och tillsyn över tillsatämnen, vitaminer, bestrålning, rester av främmande ämnen, genetiskt modifierade beståndsdelar och förpackningsmaterial och som bl.a. förutsätter krävande analyser. Den vanliga livsmedelstillsynen i samband med dessa uppgifter sköts av kommunen. Därför är Livsmedelssäkerhetsverket, i de fall kommunen deltar i verkställandet av 30 § 4 punkten tillsammans med Livsmedelssäkerhetsverket, ersättningsskyldigt endast för kostnaderna för undersökning av prov.

**72 §. Indrivning av avgifter utan dom eller beslut samt dröjsmålsränta.** Det föreslås att till paragrafens rubrik ”uttag av avgifter utan dom eller beslut” fogas ”dröjsmålsränta”, varvid rubriken motsvarar det nya innehållet i paragrafen. Dessutom ändras ”uttag” till ”indrivning” i den svenskspråkiga rubriken.

Hänvisningen till avgifter i 1 mom. ändras så att den gäller avgifter enligt 8 kap., medan hänvisningen till lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961) ändras till en hänvisning till den gällande lagen om verkställighet av skatter och

avgifter (706/2007). En hänvisning till avgifter som avses i 8 kap. i stället för till avgifter som avses i denna lag kan anses motiverad med tanke på den privaträttsliga karaktären hos de avgifter för kompetenstest som avses i 28 § 4 mom. i livsmedelslagen. Dröjsmålspåföljderna för kompetenstestavgifterna bör omfattas av avtalsfriheten mellan avtalsparterna.

Enligt det föreslagna 2 mom. får årlig dröjsmålsränta tas ut från och med förfalldagen högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen, om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfalldagen. Enligt 2 mom. kan den förfalldag som utgör grund för betalningen av dröjsmålsränta infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än så.

### 1.3. Kemikalielagen

**60 §. Avgifter.** Det föreslås att hela paragrafen ändras av författningstekniska skäl. Utöver vad som bestäms i gällande lag föreslås i paragrafen även bestämmelser om dröjsmålsränta och om statens ersättning för kostnader för utförandet av olika uppgifter som en central myndighet har styrt till kommunen.

I 1 mom. ändras meningsbyggnaden i den svenska texten. Författningen på lägre nivå är en ministerieförordning på det sätt som grundlagen förutsätter.

Det föreslås att hänvisningarna i 2 mom. ändras till hänvisningar till 7 b § som trädde i kraft genom en ändring av kemikalielagen (491/2008).

Det föreslås inga ändringar i 3 mom., enligt vilket en avgift inte behöver tas ut eller också får tas ut till ett lägre belopp, om detta är skäligt med hänsyn till kemikaliers ringa användning eller av någon annan orsak.

Det föreslås att den hänvisning till lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsokningsväg (367/1961) som finns i 4 mom. ändras till en hänvisning till den gällande lagen om verkställighet av skatter och avgifter

(706/2007).

Enligt det föreslagna 5 mom. får årlig dröjsmålsränta tas ut från och med förfalldagen högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen, om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfalldagen. Enligt 5 mom. kan den förfalldag som utgör grund för betalningen av dröjsmålsränta infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits.

Enligt det föreslagna 6 mom. ersätter staten de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som de myndigheter som avses i 5 § i denna lag, dvs. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och Finlands miljöcentral, har styrt till kommunen och som inte hör till den kommunala kemikalielltillsynsmyndighetens uppgifter enligt denna lag. Den avgift som kommunen tar ut hos den myndighet som avses i 5 § fastställs på samma grunder som den avgift som kommunen tar ut hos verksamhetsidkare. För den kommunala kemikalielltillsynsmyndigheten har föreskrivits uppgifter i flera paragrafer i kemikalielagen. För skötseln av dessa lagstadgade uppgifter kan kommunen inte ta ut någon avgift hos den myndighet som avses i 5 §. Inte heller är anvisningarna från Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården eller Finlands miljöcentral någon sådan grund för avgifter som avses i detta moment. Således leder de harmoniserade tillsynsprojekt som Europeiska kemikaliemyndighetens forum för tillsyn har beslutat om och som avses i 8 d § eller de riksomfattande tillsynsprojekt som avses i 7 § inte till att en avgift ska tas ut hos den myndighet som avses i 5 § när denna ger anvisningar till den kommunala kemikalielltillsynsmyndigheten i samband med att projektet genomförs.

### 1.4. Lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning

**25 a §.** Enligt det föreslagna 3 mom. ersätter staten de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som enligt lag hör endast till Tillstånds- och till-



synsverket för social- och hälsovårdens uppgifter och som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har styrt till kommunen. De uppgifter som avses ovan kan kommunen inte inkludera i den kommunala tillsynsplan som avses i 14 a §.

Då projekt, kontroller, provtagningar, undersökningar eller utredningar gäller tillsyn som i lag föreskrivs för kommunen och de ingår i Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens sektorvisa riksomfattande tillsynsprogram är det enligt gällande lag verksamhetsidkaren och inte den centrala myndigheten som svarar för projektets kostnader.

Det kan t.ex. bli fråga om att Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården ska ersätta sådana projekt där den centrala myndigheten begär handräckning av kommunen för att genomföra ett tillsynsprojekt som omfattas av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uteslutande behörighet och projektet inte kan inkluderas i den kommunala tillsynsplanen för hälso- skyddet.

**25 b §.** Det föreslås att hänvisningen i 1 mom. till lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961) ändras till en hänvisning till den gällande lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Enligt den föreslagna bestämmelsen i 2 mom. får årlig dröjsmålsränta tas ut från och med förfallodagen högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen, om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen. Enligt 2 mom. kan den förfallodag som utgör grund för betalningen av dröjsmålsränta infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än så.

### **1.5. Lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet**

**20 §.** Enligt det föreslagna 2 mom. ersätter staten de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom pro-

duktsäkerhetstillsynen som enligt lag hör endast till Konsumentverkets uppgifter och som Konsumentverket har styrt till kommunen och som inte inkluderas i den kommunala tillsynsplan som avses i 15 §.

Då projekt, kontroller, provtagningar, undersökningar eller utredningar gäller tillsyn som i lag föreskrivs för kommunen och de ingår i Konsumentverkets sektorvisa riksomfattande tillsynsprogram är det enligt gällande lag den kommunala tillsynsmyndigheten och inte den centrala myndigheten som svarar för projektets kostnader.

Det kan t.ex. bli fråga om att Konsumentverket ska ersätta sådana projekt där den centrala myndigheten begär handräckning av kommunen för att genomföra ett tillsynsprojekt som omfattas av Konsumentverkets uteslutande behörighet och projektet inte kan inkluderas i den kommunala tillsynsplanen för produktsäkerhetstillsyn. Uppgifter som enligt lagen hör endast till Konsumentverket är att vara Finlands nationella kontaktpunkt för informationssystemet Rapex och att föra kosmetikregistret.

**21 §.** Enligt det föreslagna nya 1 mom. iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) i fråga om avgifterna för statliga prestationer enligt denna lag.

Hänvisningen i 2 mom. till lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961) ändras till en hänvisning till den gällande lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Enligt 2 mom. får årlig dröjsmålsränta tas ut från och med förfallodagen högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen, om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen. Enligt 2 mom. kan den förfallodag som utgör grund för betalningen av dröjsmålsränta infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än så.

## **2. Ikraftträdande**

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

### 3. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I 121 § 2 mom. i grundlagen föreskrivs att bestämmelser om de allmänna grunderna för kommunernas förvaltning och om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag. Enligt 2 § i kommunallagen sköter kommunen de uppgifter som den har åtagit sig med stöd av självstyrelsen och som stadgas för den i lag. Kommunerna får inte ges nya uppgifter eller skyldigheter eller fråntas uppgifter eller rättigheter på något annat sätt än genom lag. Dessutom kan kommunen med stöd av avtal även åta sig att sköta andra offentliga uppgifter än sådana som hör till dess självstyrelse. Myndigheterna inom statens centralförvaltning kan således i enlighet med propositionen överföra sina uppgifter på kommunerna med kommunernas samtycke.

Efter att en statlig myndighet har överfört den uppgift som föreskrivits för den till lokal nivå, på en viss kommun, kan kommunen få ersättning för utförandet av uppgiften av den

statliga myndigheten enligt kostnadsvarsighetsprincipen. När kommunen utför den uppgift som den statliga myndigheten har överfört på den, beaktas statens resursinbesparingar som intäkt för kommunen.

Enligt den föreslagna 6 § i hälsoskyddslagen beviljar kommunen de intyg över befrielse från hälsokontroll för fartyg som krävs enligt hälsoreglementet utifrån inspektioner på fartygen. Intygen beviljas i enlighet med Medicinalstyrelsens och sedermera i enlighet med social- och hälsovårdsministeriets anvisningar. Gällande praxis vid beviljandet av intyg motsvarar således inte kraven i 119 § i grundlagen och det föreslås därför att det i lag bestäms att beviljandet av intyg ska höra till kommunens uppgifter.

Regeringen anser därför att lagarna i propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om ändring av hälsoskyddslagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i hälsoskyddslagen av den 19 augusti 1994 (763/1994) 6 § 5 mom. och 50 §,  
sådana de lyder, 6 § 5 mom. i lag 285/2006 samt 50 § i lag 691/2001 och i nämnda lag  
285/2006, samt  
fogas till lagen nya 7 a och 50 a § som följer:

6 §

*Kommunens uppgifter inom hälsoskyddet*

-----  
Kommunen ska inom sitt område också  
sörja för tillsynen över att de förordningar ut-  
färdade av Europeiska gemenskapen som  
hänför sig till tillämpningsområdet för denna  
lag iakttas samt för beviljandet av de intyg  
som avses i artiklarna 20 och 39 i Världshä-  
soorganisationens internationella hälsoreg-  
lemente (2005) (FördrS 51/2007) och i bilaga  
3 till det.

7 a §

*Försvarsmaktens uppgifter inom hälsoskyd-  
det*

Försvarsmakten ska sörja för den kommun-  
ala hälsoskyddsmyndighetens uppgifter en-  
ligt denna lag vid försvarsmaktens militära  
övningar, i objekt som ska hållas hemliga  
med tanke på landets försvar och vid kris-  
hantering utomlands.

Försvarsmakten ska göra upp en till-  
synsplan för det hälsoskydd som den svarar  
för och på planen ska tillämpas vad som i 6 §  
2 mom. bestäms om den kommunala till-  
synsplanen för hälsoskyddet.

En tjänsteinnehavare inom försvarsmakten  
som handhar tillsynsuppgifter inom hälso-  
skyddet ska ha lämplig högskoleexamen, yr-  
keshögskoleexamen eller teknisk examen på  
institutnivå.

50 §

*Avgifter*

I fråga om avgifterna för statliga prestatio-  
ner enligt denna lag iakttas lagen om grun-  
derna för avgifter till staten (150/1992).  
Kommunen skall fastställa avgifterna för sina  
prestationer så att de högst motsvarar kostna-  
derna för utförandet av prestationen. När  
kommunen låter utomstående sakkunniga el-  
ler ett laboratorium utföra undersökningar el-  
ler utredningar tas kostnaderna ut hos kunden  
högst i enlighet med de faktiska kostnaderna.

För anmälningar och ansökningar enligt  
denna lag som kommunen behandlar, och för  
kontroller, provtagning och undersökningar  
som ingår i den kommunala tillsynsplanen  
enligt 6 § samt för intyg som kommunen be-  
viljar med stöd av nämnda paragraf ska  
kommunen hos verksamhetsidkaren ta ut en  
avgift enligt en av kommunen godkänd taxa.

Hos verksamhetsidkaren ska dessutom tas  
ut en avgift för tillsynsåtgärder som hänför  
sig till

1) tillsynen över efterlevnaden av före-  
skrifter som har meddelats med stöd av en  
kontroll som ingår i den kommunala tillsyns-  
planen enligt 6 §, när föreskrifterna har med-  
delats med anledning av att bestämmelserna i  
denna lag inte har följts,

2) tillsynen över efterlevnaden av före-  
skrifter som har meddelats med stöd av an-  
mälningar enligt 13 § och 14 § 2 mom.,

3) tillsynen över efterlevnaden av före-  
skrifter som har meddelats med stöd av an-

sökningar enligt 18 § samt sådan övervakning och kontroll av kvaliteten på hushållsvatten som krävs enligt 20 §, samt

4) sådan regelbunden övervakning av badvatten som krävs enligt 29 §.

Kommunen har dessutom rätt att enligt en av kommunen godkänd taxa ta ut en avgift

1) hos fastighetsägaren för mätningar, provtagning, undersökningar och utredningar i en bostad eller andra vistelseutrymmen som hänför sig till utredning av sanitära olägenheter enligt 26 §, samt

2) hos en brunnsägare för undersökningar av hushållsvattnet, om det inte är fråga om ett i 16 § 4 mom. avsett verk som levererar hushållsvatten.

Avgifterna får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utred-

ningar som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter eller som hänför sig till beredningen av verkets anvisningar och som verket har styrt till kommunen.

50 a §

#### *Dröjsmålsränta*

Om den avgift som fastställts för åtgärder inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.

Denna lag träder i kraft den 20 .

## 2.

**Lag****om ändring av 71 och 72 § i livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i livsmedelslagen av den 13 januari 2006 (23/2006) 72 §, samt  
fogas till 71 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 989/2007, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

## 71 §

*Avgifter för kommunala myndigheters prestationer*

-----  
Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom livsmedelstillsynen som enligt denna lag hör till Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter eller som hänför sig till beredningen av bestämmelser eller Livsmedelssäkerhetsverkets anvisningar och som Livsmedelssäkerhetsverket har styrt till kommunen. För utförandet av de tillsynsuppgifter som avses i 30 § 4 punkten ersätter staten kommunen endast för kostnaderna för undersökning av prov.  
-----

## 72 §

*Indrivning av avgifter utan dom eller beslut samt dröjsmålsränta*

Avgifter som avses i detta kapitel får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.

-----  
Denna lag träder i kraft den

20 .

## 3.

**Lag****om ändring av 60 § i kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i kemikalielagen av den 14 juli 1989 (744/1989) 60 §,

sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1412/1992, 57/1999 och 287/2006, som följer:

## 60 §

*Avgifter*

Bestämmelser om när prestationer som myndigheter utfört med stöd av denna lag ska vara avgiftsbelagda och om storleken på de avgifter som tas ut för prestationerna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och utfärdas med stöd av den.

För kontroller som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 7 b § ska kommunen ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa. Dessutom ska kommunen hos verksamhetsidkaren ta ut en avgift för tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som har meddelats med stöd av en kontroll som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 7 b §, när föreskrifterna har meddelats med anledning av att bestämmelserna i denna lag inte har följts. Kommunen ska bestämma avgifterna för sina prestationer så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för att producera prestationen.

En avgift behöver inte tas ut eller också får den tas ut till ett lägre belopp, om detta är skäligt med hänsyn till kemikaliers ringa an-

vändning eller av någon annan orsak.

Avgifter och kostnader enligt denna lag får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.

Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom kemikalietillsynen som inte hör till den kommunala kemikalietillsynsmyndighetens uppgifter, utan till uppgifterna för de myndigheter som avses i 5 § och som dessa myndigheter särskilt har styrt till kommunen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

## 4.

**Lag****om ändring av 25 a och 25 b § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen av den 13 augusti 1976 om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976) 25 b §, sådan den lyder i lag 286/2006, samt  
*fogas* till 25 a §, sådan den lyder i nämnda lag 286/2006, ett nytt 3 mom. som följer:

## 25 a §

-----  
 Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom tobakstillsynen som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter och som verket har styrt till kommunen.

## 25 b §

Avgifter enligt denna lag får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och av-

gifter (706/2007).

Om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.

-----  
 Denna lag träder i kraft den 20 .

## 5.

**Lag****om ändring av 20 och 21 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen av den 30 januari 2004 om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004) 21 § samt  
*fogas* till 20 § ett nytt 2 mom. som följer:

## 20 §

-----  
 Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom produktsäkerhetstillsynen som enligt denna lag hör uteslutande till Konsumentverkets uppgifter och som Konsumentverket har styrt till kommunen.

## 21 §

I fråga om avgifterna för statliga prestationer enligt denna lag iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Avgifter enligt denna lag får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs

i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.

-----  
 Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 30 december 2008

**Republikens President**

**TARJA HALONEN**

Omsorgsminister *Paula Risikko*



*Bilaga  
Parallelltexter*

## 1.

### Lag

#### om ändring av hälsoskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i hälsoskyddslagen av den 19 augusti 1994 (763/1994) 6 § 5 mom. och 50 §,  
sådana de lyder, 6 § 5 mom. i lag 285/2006 samt 50 § i lag 691/2001 och i nämnda lag  
285/2006, samt  
*fogas* till lagen nya 7 a och 50 a § som följer:

*Gällande lydelse*

6 §

*Kommunens uppgifter inom hälsoskyddet*

-----  
Kommunen skall inom sitt område också  
sörja för tillsynen över att de förordningar  
utfärdade av Europeiska gemenskapen som  
hänför sig till tillämpningsområdet för den-  
na lag iakttas.

*Föreslagen lydelse*

6 §

*Kommunens uppgifter inom hälsoskyddet*

-----  
Kommunen ska inom sitt område också  
sörja för tillsynen över att de förordningar  
utfärdade av Europeiska gemenskapen som  
hänför sig till tillämpningsområdet för den-  
na lag iakttas *samt för beviljandet av de in-  
tyg som avses i artiklarna 20 och 39 i  
Världshälsoorganisationens internationella  
hälsoreglemente (2005) (FördrS 51/2007)  
och i bilaga 3 till det.*

7 a §

*Försvarsmaktens uppgifter inom hälso-  
skyddet*

*Försvarsmakten ska sörja för den kom-  
munala hälsoskyddsmyndighetens uppgifter  
enligt denna lag vid försvarsmaktens mili-  
tära övningar, i objekt som ska hållas hem-  
liga med tanke på landets försvar och vid  
krishantering utomlands.*

*Försvarsmakten ska göra upp en till-*

## 50 §

## Avgifter

I fråga om avgifterna för statliga prestationer enligt denna lag iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Kommunen skall fastställa avgifterna för sina prestationer så att de högst motsvarar kostnaderna för utförandet av prestationen. När kommunen låter utomstående sakkunniga eller ett laboratorium utföra undersökningar eller utredningar tas kostnaderna ut hos kunden högst i enlighet med de faktiska kostnaderna.

För anmälningar och ansökningar enligt denna lag som kommunen behandlar och för kontroller och provtagning samt undersökningar som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 6 § skall kommunen hos verksamhetsidkaren ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa.

Hos verksamhetsidkaren skall dessutom tas ut en avgift för tillsynsåtgärder som hänförs till

1) tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som har meddelats med stöd av en kontroll som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 6 §, när föreskrifterna har meddelats med anledning av att bestämmelserna i denna lag inte har följts,

2) tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som har meddelats med stöd av anmälningar enligt 13 § och 14 § 2 mom.,

3) tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som har meddelats med stöd av ansökningar enligt 18 § samt sådan övervakning och kontroll av kvaliteten på hushållsvatten som krävs enligt 20 §, samt

4) sådan regelbunden övervakning av

*synsplan för det hälsoskydd som den svarar för och på planen ska tillämpas vad som i 6 § 2 mom. bestäms om den kommunala tillsynsplanen för hälsoskyddet.*

*En tjänsteinnehavare inom försvarsmakten som handhar tillsynsuppgifter inom hälsoskyddet ska ha lämplig högskoleexamen, yrkeshögskoleexamen eller teknisk examen på institutnivå.*

## 50 §

## Avgifter

I fråga om avgifterna för statliga prestationer enligt denna lag iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Kommunen skall fastställa avgifterna för sina prestationer så att de högst motsvarar kostnaderna för utförandet av prestationen. När kommunen låter utomstående sakkunniga eller ett laboratorium utföra undersökningar eller utredningar tas kostnaderna ut hos kunden högst i enlighet med de faktiska kostnaderna.

För anmälningar och ansökningar enligt denna lag som kommunen behandlar, och för kontroller, provtagning och undersökningar som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 6 § *samt för intyg som kommunen beviljar med stöd av nämnda paragraf ska kommunen hos verksamhetsidkaren ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa.*

Hos verksamhetsidkaren ska dessutom tas ut en avgift för tillsynsåtgärder som hänförs till

1) tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som har meddelats med stöd av en kontroll som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 6 §, när föreskrifterna har meddelats med anledning av att bestämmelserna i denna lag inte har följts,

2) tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som har meddelats med stöd av anmälningar enligt 13 § och 14 § 2 mom.,

3) tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som har meddelats med stöd av ansökningar enligt 18 § samt sådan övervakning och kontroll av kvaliteten på hushållsvatten som krävs enligt 20 §, samt

4) sådan regelbunden övervakning av

*Gällande lydelse*

badvatten som krävs enligt 29 §.

Kommunen har dessutom rätt att enligt en av kommunen godkänd taxa ta ut en avgift

1) hos fastighetsägaren för mätningar, provtagning, undersökningar och utredningar i en bostad eller andra vistelseutrymmen som hänför sig till utredning av sanitära olägenheter enligt 26 §, samt

2) hos en brunnsägare för undersökningar av hushållsvattnet, om det inte är fråga om ett i 16 § 4 mom. avsett verk som levererar hushållsvatten.

Avgifterna får indrivas utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

*Föreslagen lydelse*

badvatten som krävs enligt 29 §.

Kommunen har dessutom rätt att enligt en av kommunen godkänd taxa ta ut en avgift

1) hos fastighetsägaren för mätningar, provtagning, undersökningar och utredningar i en bostad eller andra vistelseutrymmen som hänför sig till utredning av sanitära olägenheter enligt 26 §, samt

2) hos en brunnsägare för undersökningar av hushållsvattnet, om det inte är fråga om ett i 16 § 4 mom. avsett verk som levererar hushållsvatten.

Avgifterna får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i *lagen om verkställighet av skatter och avgifter* (706/2007).

*Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter eller som hänför sig till beredningen av verkets anvisningar och som verket har styrt till kommunen.*

## 50 a §

*Dröjsmålsränta*

*Om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

## 2.

**Lag****om ändring av 71 och 72 § i livsmedelslagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i livsmedelslagen av den 13 januari 2006 (23/2006) 72 §, samt  
fogas till 71 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 989/2007, ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

*Gällande lydelse*

71 §

*Avgifter för kommunala myndigheters prestationer*

Enligt en taxa som kommunen har godkänt skall kommunen av livsmedelsföretagaren ta ut avgift för

- 1) godkännande av livsmedelslokaler och deras planer för egenkontroll,
- 2) inspektioner, provtagning och undersökning av prov i enlighet med den kommunala tillsynsplanen,
- 3) övervakning av livsmedelslokaler som exporterar livsmedel av animaliskt ursprung till länder utanför Europeiska unionen till den del exporten, enligt de krav som köparlandet ställer, förutsätter en mera omfattande övervakning än normalt, samt
- 4) kontroll för övervakning av de åtgärder som avses i 7 kap., vilka baserar sig på att livsmedelsbestämmelserna inte har följts.

Utöver det som förekrivs i 1 mom. skall kommunen också för annan övervakning samt för sådana inspektioner och undersökningar som hänför sig till den ta ut en avgift enligt bestämmelserna i artikel 27 och 28 i kontrollförordningen.

*Föreslagen lydelse*

71 §

*Avgifter för kommunala myndigheters prestationer*

---

*Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom livsmedelstillsynen som enligt denna lag hör till Livsmedelssäkerhetsverkets uppgifter eller som hänför sig till beredningen av bestämmelser eller Livsmedelssäkerhetsverkets anvisningar*

och som Livsmedelssäkerhetsverket har styrt till kommunen. För utförandet av de tillsynsuppgifter som avses i 30 § 4 punkten ersätter staten kommunen endast för kostnaderna för undersökning av prov.

---

De avgifter som avses i 1 mom. bestäms så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för åtgärden, om inte något annat följer av artiklarna 27 och 28 i kontrollförordningen. Närmare bestämmelser om de nationella arrangemang som avses i artiklarna 27 och 28 i kontrollförordningen och om hur avgifternas storlek bestäms utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. (9.11.2007/989)

## 72 §

*Indrivning av avgifter utan dom eller beslut samt dröjsmålsränta*

Avgifter som avses i denna lag får drivas in utan dom eller beslut på det sätt som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

## 72 §

*Indrivning av avgifter utan dom eller beslut samt dröjsmålsränta*

Avgifter som avses i detta kapitel får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

*Om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

## 3.

**Lag****om ändring av 60 § i kemikalielagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i kemikalielagen av den 14 juli 1989 (744/1989) 60 §,  
sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1412/1992, 57/1999 och 287/2006, som följer:

*Gällande lydelse*

60 §

*Avgifter*

Om de prestationer som myndigheterna utfört med stöd av denna lag skall vara avgiftsbelagda *eller inte* och om storleken på de avgifter som *skall uppbäras för prestationerna bestäms särskilt för varje förvaltningsområde enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92) genom beslut av respektive ministerium.*

För kontroller som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 7 § skall kommunen ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa. Dessutom skall kommunen hos verksamhetsidkaren ta ut en avgift för tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som har meddelats med stöd av en kontroll som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 7 §, när föreskrifterna har meddelats med anledning av att bestämmelserna i denna lag inte har följts. Kommunen skall bestämma avgifterna för sina prestationer så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för att producera prestationen.

En avgift behöver inte bäras upp eller också får den bäras upp till ett lägre belopp, om detta är skäligt med hänsyn till kemikaliers ringa användning eller av någon annan orsak.

Avgifter och kostnader enligt denna lag får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsköningsväg (367/1961).

*Föreslagen lydelse*

60 §

*Avgifter*

*Bestämmelser om när prestationer som myndigheter utfört med stöd av denna lag ska vara avgiftsbelagda och om storleken på de avgifter som tas ut för prestationerna finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och utfärdas med stöd av den.*

För kontroller som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 7 b § ska kommunen ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa. Dessutom ska kommunen hos verksamhetsidkaren ta ut en avgift för tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som har meddelats med stöd av en kontroll som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 7 b §, när föreskrifterna har meddelats med anledning av att bestämmelserna i denna lag inte har följts. Kommunen ska bestämma avgifterna för sina prestationer så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för att producera prestationen.

En avgift behöver inte tas ut eller också får den tas ut till ett lägre belopp, om detta är skäligt med hänsyn till kemikaliers ringa användning eller av någon annan orsak.

Avgifter och kostnader enligt denna lag får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*Om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfalldagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den ränteföt som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfalldagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.*

*Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom kemikalietillsynen som inte hör till den kommunala kemikalietillsynsmyndighetens uppgifter, utan till uppgifterna för de myndigheter som avses i 5 § och som dessa myndigheter särskilt har styrt till kommunen.*

Denna lag träder i kraft den \_\_\_\_\_ 20 .

## 4.

**Lag****om ändring av 25 a och 25 b § i lagen om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen av den 13 augusti 1976 om åtgärder för inskränkande av tobaksrökning (693/1976) 25 b §, sådan den lyder i lag 286/2006, samt  
fogas till 25 a §, sådan den lyder i nämnda lag 286/2006, ett nytt 3 mom. som följer:

*Gällande lydelse*

## 25 a §

Kommunen skall hos en näringsidkare ta ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa för kontroller och provtagning som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 14 a § 3 mom. Dessutom skall kommunen hos näringsidkaren ta ut en avgift för tillsynen över efterlevnaden av föreskrifter som meddelats med stöd av en kontroll som ingår i den kommunala tillsynsplanen enligt 14 a § 3 mom., när föreskrifterna har meddelats med anledning av att bestämmelserna i denna lag inte har följts.

Kommunen skall bestämma avgifterna för sina prestationer så att beloppet motsvarar högst kostnaderna för att producera prestationen.

## 25 b §

Avgifter enligt denna lag kan drivas in utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

*Föreslagen lydelse*

## 25 a §

---

*Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom tobakstillsynen som enligt denna lag hör till Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovårdens uppgifter och som verket har styrt till kommunen.*

## 25 b §

Avgifter enligt denna lag får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

*Om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den rän-*



*Gällande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

*tefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.*

*Denna lag träder i kraft den \_\_\_\_\_ 20 .*

## 5.

**Lag****om ändring av 20 och 21 § i lagen om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet**

I enlighet med riksdagens beslut  
ändras i lagen av den 30 januari 2004 om konsumtionsvarors och konsumenttjänsters säkerhet (75/2004) 21 § samt  
fogas till 20 § ett nytt 2 mom. som följer:

*Gällande lydelse*

## 20 §

Kommunen tar hos näringsidkare och andra tjänsteleverantörer ut en avgift enligt en av kommunen godkänd taxa för de inspektioner som utförs enligt den i 15 § avsedda tillsynsplanen. Kommunen skall bestämma avgifterna för sina prestationer så att avgiften högst motsvarar kostnaderna för utförandet av prestationen.

## 21 §

De avgifter som avses i denna lag får drivas in utan dom eller beslut på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

*Föreslagen lydelse*

## 20 §

-----  
*Staten ersätter de kostnader kommunen orsakas av utförandet av sådana kontroller, provtagningar, undersökningar och utredningar inom produktsäkerhetstillsynen som enligt denna lag hör uteslutande till Konsumentverkets uppgifter och som Konsumentverket har styrt till kommunen.*

## 21 §

*I fråga om avgifterna för statliga prestationer enligt denna lag iakttas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).*

*Avgifter enligt denna lag får drivas in utan dom eller beslut i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).*

*Om den avgift som fastställts för åtgärderna inte har betalats på förfallodagen, får på det belopp som inte betalats i tid årlig dröjsmålsränta tas ut högst enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982). Förfallodagen kan infalla tidigast två veckor efter att den tjänst för vilken avgiften bestämts har tillhandahållits. I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten*

*ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro om beloppet av dröjsmålsräntan blir mindre än detta.*

*Denna lag träder i kraft den \_\_\_\_\_ 20 .*